

УДК 658.589

*Л. М. Жукова,**д. е. н., доцент кафедри менеджменту і логістики, Національний університет
"Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка", м. Полтава, Україна**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2765-5544>;**В. В. Гришко,**к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту і логістики, Національний університет
"Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка", м. Полтава, Україна**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6987-3879>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.11.19

УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ЗМІНАМИ В ПРІОРИТЕТНИХ ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ

L. Zhukova,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Management
and Logistics, National University "Yuriy Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, Ukraine

V. Gryshko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Management and Logistics, National University "Yuriy Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, Ukraine

MANAGEMENT OF TECHNOLOGICAL CHANGES IN PRIORITY SECTORS OF THE ECONOMY

У статті розглянуто процеси управління технологічними змінами в пріоритетних галузях економіки. Зазначено, що прискорення технологічного прогресу породжує широкий простір альтернатив у системі управління майбутніми інноваційними трендами. Обґрунтована методологія технологічного розвитку суб'єктів господарювання за умов спільного протистояння континентальній експансії росії, політичної солідарності та фінансово-економічної підтримки України. Розкрито стратегічні напрями розвитку держави від галузей і секторів економіки до технологій, які здатні кардинально підвищити ефективність у різних сферах діяльності. Визначено роль та значення технологічних платформ як основного інструменту науково-технологічної та інноваційної політики. Виокремлено пріоритетні галузі, які стануть локомотивом для відновлення української економіки. Розглянуто ключові тенденції управління технологічними змінами в пріоритетних галузях економіки враховуючи сучасні реалії національної безпеки і оборони. Досліджено вплив нових ринків впровадження інноваційних технологій на забезпечення економічної безпеки пріоритетних галузей економіки. Доведено, що Україні варто послідовно поглиблювати доступність до глобальних цифрових мереж та використовувати принципово нові можливості реалізації технологічного потенціалу, які відкриваються з доступом до глобального середовища. Досліджено головні тенденції фінансового ринку України, який останніми роками суттєво трансформувався. Виявлено найпоширеніші технології українських фінтех-стартапів. Враховано ризики, пов'язані з цифровою трансформацією та визначенням суспільного консенсусу щодо процесу ефективного управління технологіч-

ними змінами. Доведено, що вектором майбутніх технологічних змін в пріоритетних галузях економіки є ІТ-галузь. Дана галузь є одним з пріоритетних напрямів відновлення та зростання для повоєнної економіки України за рахунок розвитку стартап-екосистеми. Наголошено на розробці конкретних заходів щодо відновлення та розбудови інноваційного середовища та приведення національного законодавства у відповідність зі світовими стандартами. Перспективами подальших розвідок у даному напрямі є аналіз підстав регулятивної політики держави в контексті системи цінностей і соціальних норм щодо інноваційного розвитку суспільства, оскільки період трансформації завжди пов'язаний зі змінами глобального технологічного розвитку певних галузей економіки згідно з часом непередбачених змін.

The article examines the processes of managing technological changes in priority sectors of the economy. It is noted that the acceleration of technological progress creates a wide range of alternatives in the management system of future innovative trends. A well-founded methodology for the technological development of business entities under the conditions of joint resistance to the continental expansion of Russia, political solidarity and financial and economic support of Ukraine. The strategic directions of the state's development are revealed, from industries and sectors of the economy to technologies capable of dramatically increasing efficiency in various spheres of activity. The role and significance of technological platforms as the main tool of science and technology and innovation policy are considered. The priority industries that will become the locomotive for the recovery of the Ukrainian economy have been identified. It is noted that their formation and implementation will allow to intensify the efforts of the state to create promising technologies, to strengthen the influence of the needs of business and society on the implementation of important areas of scientific and technological development, to identify new scientifically based technological opportunities for the modernization of existing sectors and the formation of new sectors of the economy. It is noted that technology is increasingly spreading to various industries, because it allows you to automate production processes, increase productivity, reduce costs and generally increase business efficiency. The key trends in the management of technological changes in the priority sectors of the economy are considered, taking into account the modern realities of national security and defense, which permeate all spheres of social life. The issue of finding and impact of new markets for the introduction of innovative technologies on ensuring the economic security of priority sectors of the economy was studied. It has been proven that Ukraine should consistently deepen access to global digital networks and use fundamentally new opportunities for realizing technological potential that open up with access to the global environment. The need to implement state digital technologies in the administrative and economic sectors to improve efficiency, transparency and accessibility of services for citizens and businesses was emphasized. It is noted that the adoption and implementation of measures to ensure technological competitiveness should acquire the status of the highest state priority, since technological inventions can change not only our lives, but also the entire structure of socio-economic relations. The main trends of the financial market of Ukraine, which has been significantly transformed in recent years, have been studied. Classic financial institutions master modern technologies and release new products, technology companies open their own fintech startups, neo-banks and quickly conquer the market. The most common technologies of Ukrainian fintech startups have been identified. Risks associated with digital transformation and determination of public consensus on the process of effective management of technological changes are taken into account. This process is impossible without a strategic vision of the country's European future by the economic authorities of the state, which requires the development of a strategic plan for reforming priority sectors of the economy and all spheres of activity of Ukrainian society. It has been proven that the vector of future technological changes in the priority sectors of the economy is the IT sector. This industry is one of the priority areas of recovery and growth for the post-war economy of Ukraine due to the development of the startup ecosystem. Emphasis is placed on the development of specific measures to restore and build an innovative environment and bring national legislation into line with global standards. Prospects for further investigations in this direction are the analysis of the grounds of the regulatory policy of the state in the context of the system of values and social norms regarding

the innovative development of society, since the period of transformation is always associated with changes in the global technological development of certain sectors of the economy in accordance with the time of unforeseen changes.

Ключові слова: управління інноваційним розвитком, інноваційна політика, інноваційні технології, технологічний потенціал, технологічні зміни, пріоритетні галузі економіки.

Key words: management of innovative development, innovation policy, innovative technologies, technological potential, technological changes, priority sectors of the economy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Прискорення технологічного прогресу породжує широкий простір альтернатив у систему управління майбутніми інноваційними трендами та у зміни інституційного статусу держави. Розумне звуження цього простору відповідно національним інтересам щодо концентрації ресурсів на найбільш вигідних для України напрямках може бути досягнуто шляхом урахування та використання чинників і інструментів економічної влади держави. Адже саме від дій влади залежить надійність роботи всіх суспільних механізмів інноваційного розвитку, розширення технологічної свободи суб'єктів господарювання та безпечність функціонування господарчої системи за умов спільного протистояння континентальної експансії росії, політичної солідарності та фінансово-економічної підтримки України.

При визначенні стратегічних напрямів розвитку держави центр уваги переноситься від галузей і секторів економіки до технологій, які здатні кардинально підвищити ефективність у різних сферах діяльності. При цьому основним інструментом науково-технологічної та інноваційної політики є технологічні платформи. Їх формування і реалізація дозволить активізувати зусилля держави щодо створення перспективних технологій, посилити вплив потреб бізнесу і суспільства на реалізацію важливих напрямів науково-технологічного розвитку, виявити нові науково обґрунтовані технологічні можливості модернізації існуючих секторів і формування нових секторів економіки. Отримані ефекти дозволять сформувати ресурсну базу та інноваційне середовище для переходу до більш високотехнологічної стадії модернізації [1, с. 159].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У сучасній науковій літературі питанням дослідження управління технологічними змінами та пошуку на-

прямів зміни інституційного статусу держави у контексті розвитку пріоритетних галузей і секторів економіки, які здатні кардинально підвищити інноваційну ефективність у різних сферах діяльності, приділяється вагомий інтерес. Аналізуючи тенденції становлення змін у управлінні інноваційними процесами в Україні, науковці розглядають даний процес як появу нових секторів економіки з сучасними технологічними можливостями.

Значна увага теоретичним та практичним засадам управління технологічними змінами та створення умов щодо технологічної модернізації пріоритетних галузей економіки приділяється в роботах В. Гейця, А. Гриценка, П. Єщенка, Н. Краус, І. Одотюк, В. Осецького, Ю. Самойленко, Л. Федулової, О. Яременка та ін. Серед зарубіжних учених, що займалися дослідженням науково-технологічного розвитку, необхідно відзначити Д. Бредлі, П. Друкер, Дж. Мокір, Дж. Стігліц, Дж. Джессона, Д. Ернста, Б. Олсена, Дж. Робертса, Д. Харта та ін. Але незважаючи на вагомий науковий доробок вітчизняних та зарубіжних дослідників, невирішеними залишаються питання розвитку пріоритетних галузей, які мають надзвичайно важливе значення та стануть локомотивом для відновлення української економіки.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті полягає у дослідженні питань управління технологічними змінами в пріоритетних галузях економіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В процесі відновлення економіки України, яка постраждала внаслідок російської агресії, особлива увага має бути приділена підтримці галузей, які безпосередньо забезпечують життєдіяльність громадян та зміцнюють обороноздатність держави. Йдеться про сільське господарство, виробництво продуктів харчування, роздрібну торгівлю, комунальні та енергетичні

Таблиця 1. ТОП- 10 найбільш успішних ІТ-компаній України (станом на січень 2024 року)

Місце в рейтингу	Назва компанії	Кількість спеціалістів	Технічні спеціальності	
			загальна кількість	у %
1	ЕРАМ (Київ, Харків, Львів, Дніпро, Одеса, Вінниця, Житомир, Івано-Франківськ, Кременчук, Полтава, Рівне, Тернопіль, Ужгород, Хмельницький, Черкаси, Чернівці)	9 986 (-244)	9 061	91
2	SoftServe (Київ, Харків, Львів, Дніпро, Одеса, Вінниця, Івано-Франківськ, Луцьк, Полтава, Рівне, Тернопіль, Ужгород, Хмельницький, Чернівці)	7 841 (-485)	5 976	76
3	GlobalLogic (Київ, Харків, Львів, Миколаїв)	6 412 (-148)	6 003	94
4	Luxoft (Київ, Дніпро, Одеса)	3 400 (-300)	3 000	88
5	Evoplay (Київ, Львів)	3 371 (-640)	2 022	60
6	Ajax Systems (Київ, Харків, Львів, Вінниця)	2 994 (+95)	1 074	36
7	Genesis (Київ)	2 423 (+145)	1 147	47
8	Intellias (Київ, Львів, Одеса, Івано-Франківськ, Ужгород)	2 409 (-151)	2 013	84
9	DataArt (Київ, Харків, Львів, Дніпро, Одеса, Вінниця, Івано-Франківськ, Кременчук, Полтава)	2 400 (-100)	2 050	85
10	ZONE3000 (Харків, Львів, Дніпро)	2 395 (+20)	2 008	84

Джерело: складено на основі [7].

послуги, виробництва, що працюють над мобілізаційними замовленнями [2].

Уряд робить ставку на розвиток чотирьох пріоритетних галузей, які стануть локомотивом для відновлення української економіки. В першу чергу це галузі на які буде спрямовано основні зусилля для їх підтримання:

— military-tech (високотехнологічне озброєння);

— металургія, гірничо-промисловість і машинобудування (через війну відбулися серйозні корективи в структурі економіки через зниження показників підприємств гірничо-металургійного сектора, хімічної промисловості України та будівельної галузі);

— сільське господарство та харчова промисловість (попри завершення процесів релокації виробничих процесів, пошуку нових логістичних зв'язків та впровадження системного виробництва, найбільший внесок у відновлення економіки у 2023 році зробила саме аграрна галузь);

— ІТ-галузь.

Основним пріоритетом забезпечення інституційного статусу держави, виходячи з нашої реальності, є питання національної безпеки і оборони, які пронизують усі сфери суспільного життя. Якщо металургія, сільське господарство, харчова промисловість, а також ІТ-галузь в нас добре зростали до війни, то military-tech — це нова галузь у фокусі розвитку нашої держави.

Повномасштабне вторгнення РФ до України активізувало даний напрямок військової галузі — military-tech (від англ. military technology, тобто військові технології: дрони, антидронові рушниці, тактичні навушники, системи зв'язку, системи кіберзахисту тощо) [3]. Military-tech забезпечує вітчизняним озброєнням Україну, що надає виробникам можливість його експортувати. Безумовно для розвитку промисловості Україна має залучати інвестиції (капітальні інвестиції мають складати 70—80 млрд дол. щорічно протягом мінімум п'яти років після закінчення війни) [4]. Тобто для подальшого розвитку цієї галузі важливо правильно вибудувати політику держави та налагодити співпрацю з іноземними партнерами. Саме це допоможе створити сприятливе середовище для розвитку military-tech в Україні.

Особлива увага має приділятися пошуку нових ринків та відновленню роботи на традиційних для України ринках. Одним із таких регіонів є Південно-Східна Азія, куди Україна завжди постачала продукцію з високою доданою вартістю: машино- та приладобудування, суднобудування, енергетичне й транспортне обладнання та ін. На жаль, частина цих контактів була втрачена у зв'язку з війною та логістичними проблемами. В жовтні 2023 року міжнародна асоціація "Бізнес в ОЕСР" (Організації економічного співробітництва і розвитку) створила спеціальну робочу групу для контактів із бізнес-об'єднаннями країн Південно-Східної Азії, що стало реаль-

ним інструментом для українських компаній щодо пошуку партнерів і налагодження нових шляхів постачання у Південно-Східній Азії [5].

Отже, головне питання, яке турбує як українських, так і іноземних інвесторів — це питання страхування військових ризиків. У цьому напрямі є домовленості з MIGA (Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій) та корпорацією IFC, яка є членом Світового банку, про виділення коштів, які будуть покривати військові ризики на 90 % від суми реалізації проєкту. Закордонних інвесторів у першу чергу цікавлять податкові пільги в контексті перспектив відкриття нових виробництв, партнерства або придбання українських активів. Також багато стратегічних інвесторів цікавляться можливістю налагодження торгових зв'язків із українськими виробниками для їх подальшої інтеграції в свої глобальні ланцюги постачання [4].

Наслідуючи досвід світових технологічних лідерів, Україні варто послідовно поглиблювати доступність до глобальних цифрових мереж та використовувати принципово нові можливості реалізації технологічного потенціалу, які відкриваються з доступом до глобального середовища [6, с. 264]. Зазначимо, що вжиття та реалізація заходів щодо забезпечення технологічної конкурентоспроможності має набути статусу найвищого державного пріоритету, оскільки технологічні винаходи можуть змінити не тільки наше життя, а й усю структуру суспільно-економічних відносин [1].

Ще однією з провідних індустрій української економіки, яка стрімко зростає щороку, є ІТ-галузь. Інформаційні технології — сектор економіки, що продемонстрував найбільшу стійкість під час повномасштабної війни, забезпечив державні валютні надходження, сплату податків та створення нових робочих місць. Це галузь, яка продовжує зростати та залишається однією з рушійних сил української економіки (ТОП-10 найбільш успішних ІТ-компаній України на початок 2024 року наведено в табл. 1).

Згідно офіційним даним Міністерства цифрової трансформації, Україна і Велика Британія запустили технологічний міст UK-Ukraine TechBridge, що сприятиме розвитку українського ІТ-сектору. За таких умов українські ІТ-компанії та стартапи матимуть ще більше можливостей для розвитку, зокрема, легше залучатимуть додаткове фінансування від британських інвесторів та отримуватимуть гранти.

Даний проєкт, який є вигідним для обох країн, дасть змогу українському бізнесу ефективніше співпрацювати з британськими колегами та партнерами. В свою чергу, нові партнерства з топовими гравцями британської ІТ-індустрії дадуть змогу підвищити національну конкурентоспроможність шляхом розроблення та впровадження потужних спільних продуктів і послуг [8].

Отже, технології все більше поширюються на різні галузі, адже вони дозволяють автоматизувати виробничі процеси, підвищити продуктивність, знизити витрати та загалом збільшити ефективність бізнесу. Як показало дослідження, 21,7 % підприємств мають штатних ІТ-фахівців, а ще 14,6 % підприємств залучають позаштатні ресурси для виконання функцій ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій).

Показовим прикладом у цьому напрямі виступає фінансовий ринок України, який останніми роками суттєво трансформувався. Класичні фінансові установи опановують сучасні технології та випускають нові продукти, технологічні компанії відкривають власні фінтех-стартапи, необанки та швидко завойовують ринок.

Найпоширенішими технологіями українських фінтех-стартапів є:

— Application Programming Interface (API). Посередник між програмами, за допомогою яких одні надсилають запит іншим і отримують відповідь. Це дозволяє економити час та спростити роботу.

— Artificial Intelligence (AI). Алгоритми штучного інтелекту використовуються для створення продуктів з онлайн-кредитування, страхування та порівняння фінансових інструментів, а чат-бот став базовою технологією платіжних сервісів і продуктів із персональних фінансів.

— Блокчейн. Технологія обробки, зберігання інформації та ідентифікації клієнтів за допомогою спеціального децентралізованого реєстру. Найчастіше вона використовується у криптовалютах.

Для майбутньої економіки важливим є питання розвитку ІТ технологій у промисловості. Українська промисловість почала активно трансформуватися після 2014 року з появою руху Industry 4.0, який передбачає повністю автоматизоване виробництво та керування всіма процесами в режимі реального часу. Industry 4.0 ґрунтується на революційних технологіях:

— Artificial Intelligence (AI). Штучний інтелект відіграє ключову роль у створенні рішень автоматизації в промисловості. Завдяки штучному інтелекту можна підвищувати гнучкість і точність виробничих процесів, адаптувати управлінські процеси тощо.

— Internet of Things (IoT). IoT — комп'ютерні мережі, до яких підключають фізичні об'єкти зі встановленими датчиками, сенсорами та ПЗ. Це допомагає обробляти інформацію, дистанційно керувати процесами та автоматизувати виробництво.

— Big Data. Технологічні рішення Big Data дозволяють у режимі реального часу збирати, аналізувати та прогнозувати дані щодо обсягів виробництва та витрат, логістики, роботи з клієнтами та інших виробничих процесів.

Отже, серед експортоорієнтованих галузей лише ІТ-індустрія збільшила обсяги експорту за минулі роки, інші ж зазнали істотних втрат через пошкоджену та зруйновану інфраструктуру, постійні обстріли, окупацію областей та міграцію робочої сили, що глобально вплинуло на діяльність української економіки під час війни [9]. Як бачимо, головним трендом повоєнних років є не зростання окремої галузі, а саме синергія та кооперація індустрій.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Суспільний консенсус щодо процесу ефективного управління технологічними змінами неможливий без стратегічного бачення економічною владою держави європейського майбутнього країни, що потребує роз-

робки стратегічного плану реформування пріоритетних галузей економіки та всіх сфер діяльності українського суспільства.

Визначено, що характерною ознакою галузі military-tech є те, що її розвиток та додана вартість залежить у більшій мірі не від природних ресурсів чи техніки, а від інтелектуального потенціалу конкретних спеціалістів.

Особлива увага зараз прикута до даної галузі, яка є одним з пріоритетних напрямів відновлення та зростання для повоєнної економіки України за рахунок розвитку стартап-екосистеми. Нові розробки у цьому напрямі це і залучення інвестицій в Україну, і робочі місця, і безпосередні технологічні рішення для відбудови. На відміну від інших ключових галузей для української економіки, таких як аграрний сектор чи металургія, IT-галузь, не потребує значного обсягу засобів виробництва, хоча належна інфраструктура все ж потрібна.

У зв'язку з цим саме дії економічної влади ще більше, ніж в іншій ситуації, визначають траєкторію в системі цінностей і соціальних норм щодо інноваційного розвитку суспільства, оскільки період трансформації завжди пов'язаний зі змінами глобального технологічного розвитку певних галузей економіки згідно з часом непередбачених змін. За цих умов ефективна реалізація реформ має стати наслідком спільних зусиль економічної влади й народу.

Література:

1. Жукова Л. М. Зміни інституційного статусу держави в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 308 с.
2. Мінекономіки визначило пріоритетні галузі, що потребують особливої підтримки під час війни. Міністерство економіки України. 01.04.2022. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=cdbccfec-285d-43b0-9068-28876b470d45&title=MinekonomikiViznachiloPrioritetniGaluzi-SchoPotrebuiutOsoblivoiPidtrimkiPidChasViini>
3. Сухорукова Г. Розвиток military-tech як нової галузі в Україні: чи є перспективи? Kyivstar Business HUB. 17 лютого 2023 року. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/rozvytok-military-tech-yak-novoyi-galuzi-v-ukrayini-chy-ye-perspektyvu>
4. Свириденко Ю. Уряд робить ставку на розвиток чотирьох пріоритетних галузей, які стануть локомотивом для відновлення української економіки. Кабінет міністрів України. 21 жовтня 2022 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/News/uriad-robyt-stavku-na-rozvytok-chotyrokhpriorytetnykh-haluzei-iara-stanut-lokomotyvom-dlia-vidnovlennia-ukrainskoi-ekonomiky-iulia-svrydenko>
5. Опитування щодо формату співпраці з країнами Південно-Східної Азії. Український союз промисловців і підприємців. 03.11.2023. URL: <https://uspp.ua/news/actual/2018/opytuvannia-shchodo-formatu-spivpratsi-z-krainamy-pivdenno-skhidnoi-azii>
6. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. Київ: НІСД, 2016. 688 с.
7. ТОП-50 найбільших IT-компаній України. DOU. Київ. URL: <https://jobs.dou.ua/top50/?period=01-2024>

8. Павлиш О. Україна і Британія запустили технологічний міст для IT-сектору: що це дасть. Економічна правда. 16 січня 2024 року. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/01/16/708793/>

9. Вишковська С. Як IT-індустрія розвиває інші галузі економіки у 2022 році. Goodtoknow. 12 грудня 2022 року. URL: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/jak-it-industrija-rozvyvae-inshi-galuzi-ekonomiky>

References:

1. Zhukova, L.M. (2020), Zminy instytutsijnoho statusu derzhavy v umovakh sotsial'no-ekonomichnoi nestabil'nosti [Changes in the institutional status of the state in conditions of socio-economic instability], KhNU imeni V.N. Karazina, Kharkiv, Ukraine.
  2. Ministry of Economy of Ukraine (2022), "The Ministry of Economy has identified priority industries that require special support during the war", available at: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=cdbccfec-285d-43b0-9068-28876b470d45&title=MinekonomikiViznachiloPrioritetniGaluzi-SchoPotrebuiutOsoblivoiPidtrimkiPidChasViini> (Accessed 05 May 2024).
  3. Sukhorukova, H. (2023), "Development of military-tech as a new industry in Ukraine: are there prospects?", Kyivstar Business HUB, available at: <https://hub.kyivstar.ua/articles/rozvytok-military-tech-yak-novoyi-galuzi-v-ukrayini-chy-ye-perspektyvu> (Accessed 05 May 2024).
  4. Svrydenko, Yu. (2022), "The government is betting on the development of four priority industries, which will become a locomotive for the recovery of the Ukrainian economy", available at: <https://www.kmu.gov.ua/News/uriad-robyt-stavku-na-rozvytok-chotyrokhpriorytetnykh-haluzei-iara-stanut-lokomotyvom-dlia-vidnovlennia-ukrainskoi-ekonomiky-iulia-svrydenko> (Accessed 05 May 2024).
  5. Ukrains'kyj soiuz promyslovtsiv i pidprijemtsiv (2023), "Survey on the format of cooperation with the countries of Southeast Asia", available at: <https://uspp.ua/news/actual/2018/opytuvannia-shchodo-formatu-spivpratsi-z-krainamy-pivdenno-skhidnoi-azii> (Accessed 05 May 2024).
  6. President of Ukraine (2016), Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovysche Ukrainy v 2016 rotsi: Schorichne Poslannia Prezidenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy [On the internal and external situation of Ukraine in 2016: Annual Message of the President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine], NISD, Kyiv, Ukraine.
  7. DOU (2024), "TOP-50 largest IT companies of Ukraine", available at: <https://jobs.dou.ua/top50/?period=01-2024> (Accessed 05 May 2024).
  8. Pavlysh, O. (2024), "Ukraine and Britain launched a technological bridge for the IT sector: what will it bring", available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/01/16/708793/> (Accessed 05 May 2024).
  9. Vyshkovs'ka, S. (2022), "How the IT industry develops other sectors of the economy in 2022", available at: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/jak-it-industrija-rozvyvae-inshi-galuzi-ekonomiky> (Accessed 05 May 2024).
- Стаття надійшла до редакції 16.05.2024 р.*